

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหาและปัญหา

งานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษา ไม่ว่าจะสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐาน และคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับ หลักสูตร การจัดโปรแกรมการศึกษา และการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษา และเกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกระดับของสถานศึกษา

(ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2543 : 1)

งานส่งเสริมวิชาการในสถานศึกษาเป็นงานสนับสนุนการเรียนการสอน ซึ่งเป็นกระบวนการที่ต้องปฏิบัติหลายขั้นตอน เกี่ยวข้องกับบุคลากรหลายฝ่ายในสถานศึกษาและครอบคลุมงานหลายๆด้าน เช่น การลงทะเบียน หลักฐานการเรียนการสอน การประเมินผลการเรียนการสอน ซึ่งเป็นทั้งการประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนและการประเมินผลเพื่อตัดสินผลการศึกษา การเสนอข้อมูลและสถิติต่างๆเกี่ยวกับงานวัดผลของสถานศึกษา การบริหารและบริการ สื่อการสอน งานการควบคุมดูแลหลักสูตรการสอน เป็นต้น จะเห็นว่า ลักษณะงานส่งเสริมวิชาการ มีขอบข่ายงานค่อนข้างกว้าง เพื่อให้มีบรรทัดฐานอันก่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน และสามารถนำไปปฏิบัติได้ในสถานศึกษา จึงจำเป็นต้องมีเกณฑ์หรือมาตรฐานของงานส่งเสริมวิชาการในสถานศึกษาที่มุ่งเน้นเพื่อการประเมินและพัฒนางานส่งเสริมวิชาการที่ครอบคลุมงานทุกๆด้าน และเป็นที่ยอมรับกันในหมู่ผู้ปฏิบัติ

สถาบันราชภัฏ เขตภูมิศาสตร์ภาคใต้ เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ภาคใต้ ประกอบด้วยสถาบันราชภัฏ 5 สถาบัน ได้แก่ สถาบันราชภัฏสุราษฎร์ธานี, สถาบันราชภัฏ นครศรีธรรมราช, สถาบันราชภัฏภูเก็ต, สถาบันราชภัฏสงขลา และสถาบันราชภัฏยะลา สถาบันราชภัฏเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานนาม “สถาบันราชภัฏ” แทนวิทยาลัยครู เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2535 และออกพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พุทธศักราช 2538 สามารถเปิดสอน วิชาการหลากหลายตามความต้องการของชุมชนในท้องถิ่น(กลุ่มสถาบันราชภัฏเขตภูมิศาสตร์ ภาคใต้, 2544 : 1)

สำนักส่งเสริมวิชาการ เป็นหน่วยงานสนับสนุนด้านวิชาการของสถาบันราชภัฏ จัดตั้งขึ้นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2529 ตามร่างการแบ่งส่วนราชการในวิทยาลัยครู มีหน่วยงานในความรับผิดชอบ คือ ฝ่ายทะเบียนและวัดผล , ฝ่ายหลักสูตรและแผนการเรียน , ฝ่ายประมวลผล , ฝ่ายหอสมุดและฝ่ายเทคโนโลยีทางการศึกษา ต่อมาได้มีมติคณะรัฐมนตรีลงวันที่ 1 สิงหาคม 2541 เรื่องแนวทางในการกำหนดหลักเกณฑ์การจัดตั้ง จึงได้มีการแบ่งส่วนราชการใหม่ ได้แก่ งานอำนวยการ , งานหลักสูตรและแผนการเรียน, งานทะเบียน, งานประมวลผล และงานเอกสารการพิมพ์ โดยรับผิดชอบงานการรับนักศึกษา งานทะเบียนนักศึกษา งานประมวลผล งานหลักสูตร แผนการเรียนและการสอน จัดตารางสอน งานการประสานงานและพัฒนาหลักสูตร (สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช, 2545 : 1)

จากขอบข่ายงานส่งเสริมวิชาการในสถาบันราชภัฏ ซึ่งครอบคลุมงานบริการพื้นฐาน และงานที่ส่งเสริมการพัฒนางานวิชาการดังกล่าวข้างต้น สามารถแบ่งงานส่งเสริมวิชาการออกเป็นองค์ประกอบหลัก 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านงานอำนวยการ
2. ด้านงานทะเบียนและประมวลผล
3. ด้านงานหลักสูตรและแผนการเรียน

เพื่อให้งานส่งเสริมวิชาการในสถานศึกษาพัฒนาคุณภาพไปในทุกองค์ประกอบอย่างมีมาตรฐานและประสิทธิภาพ จึงควรมีมาตรฐานหรือเกณฑ์ของงานส่งเสริมวิชาการไว้เป็นบรรทัดฐานและเป็นสื่อให้ผู้เกี่ยวข้องกับกระบวนการงานส่งเสริมวิชาการในสถานศึกษา อันได้แก่ ผู้บริหารสถาบันราชภัฏ ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการ เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในสำนักส่งเสริมวิชาการ อาจารย์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้มีจุดหมายร่วมกันเพื่อให้การจัดการศึกษาสัมฤทธิ์ผล ประกอบกับยังไม่มีผู้สร้างเกณฑ์ในการประเมินงานส่งเสริมวิชาการสำหรับสถาบันราชภัฏเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะสร้างเกณฑ์ประเมินงานส่งเสริมวิชาการสำหรับสถาบันราชภัฏเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้ ที่ครอบคลุมงานส่งเสริมวิชาการแต่ละด้านอย่างมีระบบ เพื่อใช้ในการประเมินงานส่งเสริมวิชาการ ซึ่งจะทำให้ได้ข้อมูลที่จะนำมาใช้ปรับปรุงและพัฒนางานวิชาการ อันจะนำไปสู่การพัฒนาสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อสร้างเกณฑ์ประเมินงานส่งเสริมวิชาการในสถาบันราชภัฏ เขตภูมิภาคใต้ ตามองค์ประกอบหลักแต่ละด้าน

ความสำคัญและประโยชน์

1. ได้เกณฑ์ที่จะนำไปใช้ในการประเมินงานส่งเสริมวิชาการของสถาบันราชภัฏ เขตภูมิภาคใต้ ซึ่งจะให้ข้อมูลเบื้องต้นที่จะนำไปใช้ปรับปรุงและพัฒนางานส่งเสริมวิชาการ
2. ได้เกณฑ์ที่จะนำไปใช้ในการประเมินเพื่อเปรียบเทียบคุณภาพของงานส่งเสริมวิชาการของสถาบันราชภัฏแต่ละแห่ง

ขอบเขตของการวิจัย

เกณฑ์ประเมินงานส่งเสริมวิชาการที่สร้างขึ้นในงานวิจัยนี้ จะเป็นเกณฑ์ประเมินเฉพาะองค์ประกอบหลัก 3 ด้าน ได้แก่ ด้านงานอำนวยความสะดวก, ด้านงานทะเบียนและประมวลผล และด้านงานหลักสูตรและแผนการเรียน และใช้กับสถาบันราชภัฏเขตภูมิภาคใต้ซึ่งประกอบด้วย 5 สถาบัน ได้แก่ สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช, สถาบันราชภัฏภูเก็ต, สถาบันราชภัฏสุราษฎร์ธานี, สถาบันราชภัฏสงขลา และสถาบันราชภัฏยะลา

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. สถาบันราชภัฏเขตภูมิภาคใต้ทั้ง 5 สถาบัน มีโครงสร้างการบริหารงานส่งเสริมวิชาการภายใต้มาตรฐานเดียวกัน
2. ข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างด้วยการสัมภาษณ์, การตอบแบบสอบถาม และการทดลองใช้แบบประเมินงานส่งเสริมวิชาการในสถาบันราชภัฏ เขตภูมิภาคใต้ ผู้วิจัยถือว่าข้อมูลเหล่านั้นเป็นข้อมูลที่กลุ่มตัวอย่างตอบด้วยความจริงใจ มีความเชื่อถือได้

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. งานส่งเสริมวิชาการ หมายถึง งานสนับสนุนด้านวิชาการซึ่งครอบคลุมงานบริการพื้นฐานและงานส่งเสริมการพัฒนางานวิชาการ
2. เกณฑ์ประเมิน หมายถึง ระดับที่ใช้ในการตัดสินคุณภาพหรือเครื่องชี้วัดความเหมาะสมของสิ่งที่ประเมิน ซึ่งเป็นส่วนประกอบของงานส่งเสริมวิชาการ ในสถาบันราชภัฏเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้ โดยอยู่ในรูปข้อกำหนดของพฤติกรรมขั้นต่ำของสิ่งที่จะประเมินเกี่ยวกับงานส่งเสริมวิชาการ แสดงเป็นค่าความถี่ สัดส่วน อัตราส่วน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย หรือคำอธิบายพฤติกรรมนั้นๆ
3. สำนักส่งเสริมวิชาการ หมายถึง หน่วยงานสนับสนุนงานด้านวิชาการของสถาบันราชภัฏ ซึ่งรับผิดชอบงานการรับนักศึกษา งานทะเบียนนักศึกษา งานประมวลผลงานหลักสูตรแผนการเรียนและการสอน จัดตารางสอน งานการประสานงานและพัฒนาหลักสูตร
4. สถาบันราชภัฏเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้ หมายถึง สถาบันราชภัฏซึ่งตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ภาคใต้ จำนวน 5 สถาบัน ได้แก่ สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช , สถาบันราชภัฏสุราษฎร์ธานี, สถาบันราชภัฏภูเก็ต , สถาบันราชภัฏสงขลา และสถาบันราชภัฏยะลา
5. ผู้บริหาร หมายถึง อาจารย์ที่ปฏิบัติงานสอนและดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการในสถาบันราชภัฏ เขตภูมิศาสตร์ภาคใต้
6. เจ้าหน้าที่ หมายถึง ข้าราชการ , ลูกจ้างประจำ และลูกจ้างชั่วคราวผู้ซึ่งปฏิบัติงานในสำนักส่งเสริมวิชาการ สถาบันราชภัฏ เขตภูมิศาสตร์ภาคใต้
7. อาจารย์ หมายถึง ผู้ซึ่งปฏิบัติงานสอนและได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติงานในสำนักส่งเสริมวิชาการ ในสถาบันราชภัฏเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้
8. งานอำนวยการ หมายถึง งานที่เกี่ยวข้องกับการประสานงานและอำนวยความสะดวก ซึ่งครอบคลุมงานด้านต่างๆ ได้แก่ งานธุรการ งานการเงิน งานคลังและพัสดุ งานแผนงาน งานประชาสัมพันธ์และงานบุคลากร เพื่อให้การดำเนินงานในสำนักส่งเสริมวิชาการมีประสิทธิภาพ

9. งานทะเบียนและประมวลผล หมายถึง งานที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการและบริการการศึกษา โดยมีขอบเขตงานตั้งแต่การรับนักศึกษาต่อการขึ้นทะเบียน การลงทะเบียน การเพิ่มและการถอนรายวิชาเรียน การจัดสอบวัดผลการเรียน การประมวลผลการสอบ ตลอดจนการออกใบรับรองและหลักฐานอื่นๆเกี่ยวกับผู้เรียน

10. งานหลักสูตรและแผนการเรียน หมายถึง งานที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยมีการเตรียมการเกี่ยวกับหลักสูตร ได้แก่ การวางแผนเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร การประชาสัมพันธ์หลักสูตร การเตรียมความพร้อมด้านต่างๆ เช่น บุคลากร อาคาร สถานที่ งบประมาณ การจัดการเรียนการสอน